

מעשה שהיה

מי ביקש זאת... - 15 דולר
הרב אריה ליכטנשטיין
בבקשה -
ביקש הקופאי
בניקוי היבש

(Cleaners), מדוד.

- מה נשתנה היום משבוע שעבר? - לא הבין דוד -
וכי העליתם את מחיר הניקוי של חליפה כזו בעוד 5
דולר? רק בשבוע שעבר שילמתי על ניקיון חליפה
כזו 10 דולר!

- **פשוט מאד** - חייך הקופאי - **הכיס בחליפתך היה קרוע... תיקונו עלה 5 דולר.**

- מי ביקש זאת מידכם? וכי נראה לך שלא ידעתי
שהכיס קרוע? לא חשבתי לתקן זאת ואיני חושב
שאשלם לכם על תיקונו.

שמעת פעם על מה שאמרו חז"ל 'כל המוסקיף
גורע'... הוסיף בתוכחתו.

- **קצת נראה לי מוזר... לא שמעתי על אנשים
שנוהגים ללכת עם חליפות שכיסייהם קרועים...**

**אנחנו מתעסקים על פי רוב עם אנשים רגילים... לא
מוזרים... לכן ראינו לנכון צורך לתקן את הכיס!**

♦♦♦

מנחם נכנס להיכל בית המדרש כשכולו אומר
התרגשות. הן היום הוא היום הראשון של 'זמן
אלול'! ההתחדשות תמיד מביאה בכנפיה אוירה
מיוחדת ומכניסה בלבבות שאיפות.

הוא ניגש לארון הספרים לחפש את מסכת 'בבא
מציעא' שהניח שם אמש.

הוא סקר בעיניו את מדפי הספרים שוב ושוב, אך
לא היה זכר לגמרא שלו...

- **מנחם** - שמע הוא קול קורא בשמו.

הוא הסתובב לכיוונו. זה היה חיים.

חיים, הוא האחראי על 'קנין הספרים' של הישיבה.
משמעות התפקיד, שעליו לדאוג ל'אוצר הספרים'
של הישיבה. לחדשו בספרים חדשים, לתקן את
ספריו הישנים וכו' וכו'.

תפקיד נוסף יש לחיים. והוא, 'כריכת' הספרים של
התלמידים. כל תחילת שנה או 'זמן', כאשר תלמידי
הישיבה מתחדשים עם מסכת חדשה, הם 'ביאו
אותה אל חיים' והוא יכרוך אותה במעשה אמן.

חוט יעבור בין בתרי הספר וכריכתיו יעוטרו
בדבק חזק. שמן הטוב של כריכתיו של חיים יצא

פסקי דינים

דיני שליחות (י)

הרב חיים קאהן שליט"א

שליח שקנה לעצמו (ב)

בגליון הקודם התבאר חילוקי הדין בשליח שנשלח לקנות מקח כשעשה הקנין כסף עם
מעות עצמו, ואומר שקנה לעצמו, האם נאמן בזה וכן האם יכול לחזור בו.

קנה לעצמו במעות המשלח

משלח שנתן מעות לשליח לקנות סחורה והשליח שינה משליחותו וקנה את המקח שנשלח
לקנות לעצמו במעות המשלח, נחלקו הראשונים מי קנה את המקח.

דעת המחבר¹ כראשונים שכתבו שהמקח של המשלח אפילו אם השליח רצה לקנות את המקח על ידי שזקק את המעות למלווה
לפני שקנה², דהיינו שאמר לפני עדים שמעתי יהיו המעות כמלווה בידו, ואחר כך קנה את המקח³, ולדעה זו יש שפירשו שהמש-
לח קנה אפילו אם השליח אמר מפורש שקונה לעצמו במעות המשלח⁴.

אבל הרמ"א כתב בדיעה הראשונה כשיטת הראשונים שזכה אם אמר לפני עדים שחוזר בשליחותו שבטלה שליחותו מפני השלי-
חות יד, ודינו כגזלן שמשלם כשעת הגזילה וקנה המקח לעצמו⁵. ולדעה זו יש שכתב שאפילו
לא אמר לפני עדים שחוזר בשליחותו אלא יש לו מיגו שיאמינו לו שחזר משליחותו, נאמן⁶.
ויש שכתב שאם ידע המוכר שהוא שליח אפילו אם אמר השליח בפני עדים שרוצה לקנות
לעצמו קנה המשלח⁷.

ההכרעה לדינא

כמה אחרונים פסקו שהעיקר כדעה הראשונה וקנה המשלח, ויש שכתבו שזה ספיקא דדינא
והולכים אחר המוחזק⁸. ויש שכתב שאם המוכר ידע שהוא שליח, לכו"ע קנה המשלח אפילו
אם אמר השליח לפני עדים שרוצה לקנות לעצמו⁹. ויש שכתבו שאף לדיעה הראשונה כל זה
אם קנה המקח שאליו נשלח לקנות אבל אם שינה משליחותו וקנה מקח אחר, קנה לעצמו¹⁰.

התרצה לקנות בשותפות עם המשלח, האם יכול לחזור בו

יש מהראשונים שכתב שאם ביקש משליח שיקנה בעד שניהם במעות השליח, ונתרצה
השליח לקנות לשניהם כאילו זכה לשניהם, ומשמע מדבריו שהשליח אינו יכול לחזור בו
לאחר שקנה ולומר שקנה רק לעצמו¹¹, ויש שכתב שיכול לחזור בו אפילו נתרצה לשליחות, וכן כתב הרמ"א¹².

ברם, הרמ"א נראה סותר עצמו שכתב במקום אחר שאם נתרצה לקנות לשניהם כאילו זכה לשניהם¹³ וממילא אינו יכול לחזור בו,
לפיכך נחלקו הפוסקים ליישב את שיטתו וכתבו בזה שלושה פירושים דלהלן שיש בהם נפק"מ להלכה:

יש שכתב בדעתו שאם עשו מעמד גמור במה והיאך יקנו ונתרצו שיקנה השליח בעד שניהם אינו נאמן שחזר בו, אבל אם לא
פירשו כן ורק היו דברים בעלמא, נאמן לומר שחזר בו¹⁴.

ויש שפירש שאם השליח אומר שחזר בו מהריצו לפני שקנה וקנה לעצמו נאמן בזה ולא זכה המשלח אפילו היה למשלח מעות
לקנות, אבל אם לא חזר בפירוש רק אומר שבדעתו היה לקנות לעצמו, אפילו שקנה ממעות עצמו קנה לשניהם¹⁵.

ויש שפירש שיש לחלק בין שלחו לקנות דבר בזול שדינו כמצאיה (כמבואר בסמ"ק רל"ז) שאינו רשע אם חזר בו, ולכן אם ביקש
המשלח מהשליח שיקנה עם מעות שלו נאמן השליח שחזר בו שאולי לא יחזיר לו המשלח מה שהוציא בעדו, ולכן נאמן שחזר בו
וקנה ממעות שלו לעצמו אבל אם שלחו רק לעשות הקנין בשם המשלח שאין שום הפסד לשליח, בזה חזקה שליח עושה שליחותו
ואינו נאמן שחזר בו¹⁶.

הכרעה לדינא

כתב הערוך השולחן¹⁷ לדינא שבעלי חנויות או סוחרים שיודעים על סחורה ידועה באיזה מקום ואמרו לאחד מהם שילך ויקנה
בעבורם, וגם הם היה ביכולת לקנות, וזה שתק והלך וקנה, ולאחר מכן אומר שקנה לעצמו, אינו נאמן וכ"ש כשיש מנהג בין הסוחר-
ים שיש לכולם חלק בזה שמסתמא עשה כפי המנהג¹⁸.

[1] סי' קפ"ג סעיף ג' ע"פ רמב"ם פרק ד' ממזכירי הל' י"ב. [2] וכן כתב הרמ"א בדיעה האחרונה, והיא דעת הרבני ירוחם נתיב כ"ח ושו"ת הרשב"א ח"ב סי' שס"ט שהביא הב"י סי' קע"ז מח"י ל"ו. [3] ש"ך שם סי' ק"ד ודרישה סי' ק"ג וכן כתב בערוך השולחן סעיף א', ועיין סמ"ע סי' ק"ה שכתב שחושב בנפשו וכו' עיי"ש. ונראה כוונתו שהשליח אינו מתכוון לגזול רק מורה היתר לעצמו להשתמש במעות כהלוואה (וא"כ יש לדון בזה מדין גנב בשוגג). והנתיבות סי' ק"ד השיג על הש"ך ממה שכתב ביו"ד סי' קע"ז סעיף מ' שלפני עדים קנה לעצמו. עיי"ש [4] ש"ת משכונת יעקב סי' ח"מ סי' נ"ג, ובאר הנתיבות סי' ק"ד. [5] רמ"א בדעה הראשונה, והיא דעת המרדכי ב"ק סי' קכ"ד, ועיין מ"מ ע"ה הרמב"ם שם. ועיין נתיבות סי' ק"ד שביאר שהסוברים שקנה השליח הוא, מפני כשנעשה גזלן על המעות נעשה הוא בעל המעות. ודעת המוכר להקנות לבעל המעות, והחולקים שקנה המשלח סוברים שהמעות נעשו שלו רק לאונסין, וממילא המשלח הוא בעל המעות וקונה בקנין מעות דהא השליח משך לביתו ולא שייך החשש דנשרפו חטין וכו' אבל במשיכה אינו קונה דהא השליח אינו רוצה לקנות לו, ורק המשך ההערות בעמוד ב'

למירחוק, הכל ידעו שספר שיצא מתחת ידי אחת דינו לשרוד את מלחמתה של התורה ולצאת מכך בשלום...

חיים הגיש למנחם את גמרתו כשהיא עטורה בכריכה.

- תודה רבה - שמח מנחם - אך השנה חשבתי לוותר על כך... מצבי הספיי אינו בכי טוב...

- נוי... עוד 5 דולר אתה עוד יכול להרשות לעצמך להוציא על הגמרא - קרץ חיים בעיניו. אינו מבין שלעיתים 5 דולר גם הם לסכום גדול ייחשבו למי שאין הפרוטה מצויה בכיסו.

יש לדון במקרים שלפנינו מדין 'יורד לתוך שדה חבירו שלא מדעתו, בשדה העשויה ליטע'.

וכך שנינו במסכת בבא מציעא (דף ק"א ע"א):

ראובן שירד לתוך שדהו של שמעון ונטע בה אילנות, ללא שבעל הבית ביקש ממנו שיעשה זאת.

מסקנת הגמרא שם שאם שדה זו עשויה ליטע - שראויה היא לאילנות יותר מלזרעים - חייב בעל השדה לשלם את שכרו כפי שמנהג אותו מקום לשלם בעבור עבודה כזו (וכן נפסק להלכה בשלחן ערוך - חושן משפט, סימן שע"ה סעיף א').

גם כים קרוע עומד לתיקון, וגם גמרא חדשה עומדת לכריכה ובכלל 'שדה העומדת ליטע' הם.

אך מהי ההלכה כאשר שמעון - בעל השדה - טוען ואומר שאינו חפץ באילנות?

כתב המחבר (שם סעיף ב') וזה לשונו:

'אמר ליה בעל השדה (ליורד) עקור אילנך ולך, שומעין לו'.

דהיינו, רשאי בעל השדה לומר 'איני חפץ באילנות שנטעת בשדה שלי, קח אותם ולך ולא אתן בשכרך מאומה'.

ובסמ"ע שם (סק"ד) כתב בדעת המחבר שהכריע כהפוסקים שיכול לומר כך אף ב'שדה העשויה ליטע'. שאף שראויה היא לאילנות יותר מלתבואה, יכול בעל השדה לטעון שרוצה לזרוע בה תבואה דווקא.

לכאורה, בשני המקרים שלפנינו עלינו לקבל את טענת בעלי החפצים שאינם חפצים במה שהשביחו את שלהם.

אף שבפשטות נקראים אלו 'שדה העומדת ליטע', שכן הרגילות לתקן כיס קרוע ולכרוך גמרא חדשה וכן"ל, מכל מקום הרי גם בכהאי גוונא יכול לומר 'עקור אילנך ולך' שאיני חפץ בשירותיך!

אמנם, כתב שם בנתיבות (סק"ב) 'נראה, דדוקא בכהאי גוונא שיכול ליקח האילנות כמו שנתן, ולכן יכול לומר לו איני רוצה בהנאה זו ואיני רוצה ליהנות מזה.

אבל כשאינו יכול ליקח הדבר ההוא, כגון שצבע לו בגד ואי אפשר להעביר הצבע, מחויב לשלם לו' עכ"ל.

בפוסקים הסיקו בדבריו כי בדבר השווה לכל נפש אין בעל החפץ יכול לפטור את עצמו ולומר 'טול'. מה שאין כן כאשר אלו 'מותרות' כביכול בעבורו, אזי רשאי לטעון איני חפץ בכך ושדה שלי אינה עומדת לך, ליטע בה ולהשיבה ככגון אלו (עיין מנחת פתים בשיירי מנחה סימן שע"ה).

ובחזון איש (בבא בתרא סימן ב' סק"ו) כתב לענין זה וזה ת"ד.

כל שברי לן שאכן בעל בגד חפץ באותו הצבע שהבגד נצבע בו, נחייבנו משום הנאות. אם כן, מאחר ואי אפשר להסיר את הצבע מן הבגד, אינו יכול לפטור את עצמו מהתשלומין עליו. כל מה שאומר 'טול' הוא רק משום שרוצה לחמוק מהתשלומין ותו לא.

אך כאשר בעל הבגד באמת אינו חפץ באותו הצבע, שוב נהפך זה להיות שדה עומדת ליטע, וחייב רק על יציאתו.

ובמקום אחר (בבא קמא סימן כ"ב סק"ו) כתב וזה לשונו 'והיכי דיכול לומר לו עקור אילנך נראה דהכל לפי ראות עיני הדיין, אם באמת לא ניחא ליה בשבחה או שאומר לדחות'.

אמנם זאת יש לדעת, שאינו נכון לירד לתוך שדה של אחרים ליטע בה שלא ברשות, אף אם שדה זו עומדת ליטע, והעושה כן לא נהג כשורה (תשובות הגאונים - חמדה גנוזה, סימן מ').

למסקנא:

הכל לפי הענין, יש מקום שאכן מקובלת טענת בעל החפץ ומאמינים אנו לדבריו שאינו חפץ בכך.

מה שאין כן כאשר אומר כן רק בכדי להתחמק ולפטור את עצמו מתשלומין, נחייבנו.

לקבל את הגליון באימייל שלחו ל mm@businesshalacha.com

מתה מחמת מלאכה

בעבר קרה והשאלתי פעם רכב לחבר, וכאשר הוא חנה מתחת לביתו נפל עליו עץ והזיקו. כמוכן שחברי שילם על הנזק, 'שואל חייב באונסין'.

לאחרונה שוב השאלתי רכב למאן דהוא, ובתוך כדי נסיעה הוא נתקל במכשול שהיה על הדרך (pothole) והרכב ניזוק. כאשר שאלנו בבית ההוראה אודות כך ענו הרבנים שהדבר תלוי אם פשע השואל.

שאלה: מדוע בנפילת עץ מתחייב השואל על הנזק אף שאנוס הוא, ואילו כשנתקל חייב רק אם פשע?

תשובה: מכל השומרים, גדלה אחריותו של ה'שואל'. הסיבה לכך, כיון שכל הנאה שלו, ועל כן חייבה אותו התורה אף באונס. אמנם, כאשר הנזק קרה מחמת ההשתמשות שלשמה לקח את החפץ, פטור השואל ונקרא 'מתה מחמת מלאכה'. כגון, השואל בהמה לילך עמה בדרך ומתה בדרכה מחמת טורח הדרך (שלחן ערוך - חושן משפט, סימן ש"מ סעיף א') או שאל קרדום לפצל בו עצים ונשבר בשעה שפיצל מחמת הביקוע (רמב"ם, פרק א' משאלה הלכה א'), או שאל פסל ליישב עליו ונשבר מחמת הישיבה (שלחן ערוך - חושן משפט, סימן שפ"א סעיף א') שפטורים. חז"ל אמרו בטעם הפטור, שהשואל טוען ששאל את הבהמה בכדי להשתמש בה ולא בכדי להעמידה ברשותו לשמרה (בבא מציעא דף צ"ו ע"ב).

אך הראשונים עמדו על כך, מדוע נפטר השואל בכך? הרי הוא חייב אף על אונסין, כל שכן שיתחייב במתה מחמת מלאכה שמלאכתו גרם האונס?

יש שיישבו שאם הבהמה מתה מחמת המלאכה שלשמה נשאלה, הרי שזו פשיעת הבעלים שהשאילו למלאכה שהיא אינה ראויה, ואיהו דאפסיד אנפשיה (רמב"ן שם, סמ"ע סימן ש"מ סק"ג וכן נקט הש"ך שם סק"ה).

אחרים כתבו ליישב, שמראש כשנתנו הבעלים להשתמש לכך וידוע שיכול להכחיש או להתקלקל במהלך השימוש, הם מחלו על נזק זה גם אם יתקלקל לגמרי מחמת המלאכה (רשב"א שם. וראה ביאור אחרת בשיטת הרא"ש במחנה אפרים - הלכות שאלה סימן ד').

נפקא מינה בין שני המהלכים תהיה כאשר במהלך הדרך באו עליו ליסטים ונטלו את הבהמה השואלה. לפי התירוצי השני יפטר השואל מאחר והבעלים 'ידועים מראש כי שייך שיקרה כך (סימן ש"מ סעיף ג'). אמנם לפי התירוצי הראשון, אי אפשר להגדיר זאת כפשיעת הבעלים, הבהמה מצד עצמה ראויה היתה למלאכתה (ש"ך שם).

העולה מכל הנ"ל, כאשר עץ נופל על רכב חונה, לכולי עלמא יוגדר זאת כאונס רגיל ונחייב את השואל (הן מצד שהבעלים לא פשעו במאומה שהרי אין זה מחמת חסרון בערכו, וכן לא היה בדעתם כלל מתחילה לוותר בכזאת כיון שאין הרכיבה סיבת האונס - עיי' נתיבות שם סק"ה). אך למיתנה במשולו היא תופעה שכוחה, על כן לפי התירוצי השני לא נחייב את השואל אלא אם כן היה זאת בפשיעתו.

המשך ההערות מפסקי דינים

בשינה מחיטין לשעורין קנה השליח בשינוי ובנתחין לקנות לעצמו אף לר"י קונה בשינוי (ועיין בפ"י בסוגיא שם), ועיין באמרי בינה קונטרס קנינים סי' ה' שדן בדבריו, אבל במנחת פתים כתב שאין ביאור לדיעה השהיה ברמ"א מלבד ביאור הנתיבות, אכן בביאור הדעה הראשונה כתב ע"פ הרשב"א דדעת המוכר להקנות כפי דעת השליח ולא איכפת לו מי בעל המעות. ולכן קונה השליח אף שמשלמה הוא בעל המעות. [6] פתחי תשובה סי' ד' מנדוע ביהודה קמא סי' ל"ו אות ט"ו באה"ד, והנתיבות סי' ק"ו ב' כתב דזה תלוי בפלוגתא אם אומרים מינו כשעושה עצמו שטע, אבל במנחת פתים העיר שאם היה מקח דיוע וגם קנה במעות המשלח דאיכא תרתי חזקות. חזקה שעושה שליחותו וגם אגמלי' לגזול ממון חבירו ובהו לכ"ע לא אומרים מינו כדכתב התומים כללי מינו סי' ק"ה, עיי"ש. [7] הנהגות רע"א ממשנה למלך הל' מכירה פרק ד' הל' י"ב משר"ת פני משה ח"א סי' ע"ט, ובמשפט שלום לטעין א' ד"ה ועי' במש"ל [8] וראה טו"ז שהדעה האחרונה ברמ"א היא גם דעת הרמב"ם ואפילו שאמר לפני עדים שזקפן במלוה קנה המשלח, וכבת הטעם בדבריו לא חזר ודניחא ליה דליקו בהימנותיה. ולפי זה אם אומר בהדיא קנה לעצמו (ולכאורה נראה שעד"נ מחלק הש"ך סי' ק"ו ממה שכתב המחבר ביו"ד סי' קע"ז ס"מ, ומישרב קושיית הנתיבות ה"ל), אבל הפתחי תשובה סי' ק"ה ה' הביא משר"ת משכנות יעקב סי' ח"מ סי' ג' שאין זה הטעם ואפילו אמר בהדיא שחזור בו, המשלח מוציא מידו, ברם מהנוב"י קמא סי' ל' אות ט"ו מוכיח הפ"ת שלא סובר להכריע כדעה האחרונה אלא זה ספיקא דדינא, ולפ"ז אין להוציא מהמונח, ועיין בשו"ת מהר"ם אלשיך סי' ל"ג ושו"ת מהרשד"ם ח"מ סי' קנ"ה שציין הש"ך סי' ו' שכתבו שהרמב"ם חולק על הרמ"א שהביא הטור סי' ק"ד (והמחבר כתבו בסעיף ד') שלפי הרמ"א לא חזר בפירוש קנה השליח ואילו לרמב"ם אף הוא קנה המשלח, וכתב מהרשד"ם שזה ספיקא דדינא והולכים אחר המונח, [9] הנהגות רע"א לטעין ג' משר"ת פנים מאירות ח"א סי' ע"ט. [10] סמ"ע סי' ו' ושו"ך סי' ה'. [11] מורדכי ב"מ רל"ב כדמוכח מהמגביה מציאה לחבירו שקנה חבירו וכו'. [12] הרמ"א שם סעיף ד' הפסק כמו שהביא הב"י סי' קפ"ג מוח' ד' מהניטור שילשות ממון מ"ד. וראה מחנה אפרים שולחן סי' י"ב שדעת הניטור שיכול לחזור אפילו לאחר המקח דארייר שנתן מעות עצמו ובכני מערבא דמי הודיעו לבעל החסין וכו' לא קנה המשלח. עיי"ש ואע"פ דלא קי"ל כן זהו רק שקונה במעות המשלח, וראה גליין הקודם הערה 17. [13] רמ"א בסוף סי' רס"ט, עיי"ש, כלומר, שאינו יכול לחזור בו. ועיי"ש שכתב כן לאחר שהביא את מחלוקת הראשונים שובא במורכי ב"מ סי' רל"ב באם לא נתרצה השליח בפירוש ורק המשלח אמר לו קנה לי, שגם בזה אם לא חזר בו בפירוש, שלפי הראב"ן וזה לשניהם ולפי הראב"ן רק אם המושלח היה אפשר לו לתת את המעות לשליח לא יכול השליח לחזור בו וקנה לשניהם, אבל אם לא היה למשלח מעות יכול לומר שקנה לעצמו. [14] בש"ך סי' ק"ד ב' כתב כן בשם הב"ח לתוך הסתיירה ה"ל ברמ"א, אך מנחת פתים קפ"ג סעיף ב' כתב שכוונת הב"ח היא לחלק בין אם לא מינהו בפירוש שליח שיקנה בשותפות רק שאלו אם ששקנה בשותפות, ונותרה דבזה יכול לחזור בו אבל אם מינהו בפירוש שליח לא יכול לחזור בו (כי בודאי קנה לשניהם), עיי"ש, ועי' בשו"ת ב"ח סימן י"ט. [15] סמ"ע שם סי' י"ג, ועי"ד בגר"א סי' י"ח, עיין סמ"ע סי' רס"ט סי' י"ב, ועיין בטו"ז שנתנה שפשוט שאפילו אומר שחזר בו בפירוש לפני הקנין, אינו נאמן בזה. ועיין שו"ת דברי חיים חלק י"ד סימן מ"ב אות ג' שכתב דנוהגין כדברי הב"ח, אבל במשפט שלום סוף סעיף ד' הביא משר"ת תוע"ר סי' ט' במחלוקת הממ"ע והש"ך בביאור דברי הרמ"א דאין להוציא מהמונח נגד הסמ"ע. [16] נתיבות סי' ו', ועיין במנחת פתים שחמה על הנתיבות מקדושים י"ט א' דשליח לקדושים שיקנה בשותפות רק שאלו אם ששקנה בשותפות, ונותרה דבזה יכול לחזור בו אבל אם מינהו בפירוש שליח לא יכול לחזור בו (כי בודאי קנה לשניהם), עיי"ש, ועי' בשו"ת ב"ח סימן י"ט. [17] סי' קפ"ג סעיף ו'. [18] ועיין בשו"ת הרשב"א ח"א סי' ק"ה בבעלי חיות שאפילו אמר שקנה לכולם יכול השליח לומר אחר"כ משהט שקנה לעצמו, ובנתיבות סי' ו' שפירש הרשב"א איירי שלא אמר המשלח ובין לי האי מיד, ועי' במשפט שלום לטעין ד' ד"ה ובעיקר דין הרשב"א, ואכמ"ל.

לדיני תורה, שאלות בדיני ממונות, שטרות, דיבת, צוואות, דיני מקח וממכר בשבת וז"ט, או לכל ענין הקשור לגליון אפשר להתקשר: